

Zyma O.G. Pidgayna V.O.

**APPLICATION OF THE COMPETENCE APPROACH
ELEMENTS IN THE VOLUNTEERS TRAINING PROGRAMME
TO THE EUROPEAN FOOTBALL CHAMPIONSHIP 2012**

Volunteers' recruitment procedure to the European football championship 2012 participation was considered. Necessary key competences of volunteer were also analyzed.

Key words: volunteer, key competence, vital skills.

УДК: [27-464]303.621.33(ЛНЕТ)

Матвійчук Т. Д., к. соц. н.,
Львівський інститут економіки і туризму

**ПЕРСПЕКТИВИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
З ТОЧКИ ЗОРУ СТУДЕНТСТВА
ЛЬВІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ І ТУРИЗМУ:
СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

У статті представлено результати соціологічного дослідження, проведеного у Львівському інституті економіки і туризму з метою вивчення ставлення студентської молоді до волонтерської діяльності. N=1199, n=262.

Ключові слова: соціологічне дослідження, вибірка, волонтерська діяльність, волонтер.

Основою волонтерської діяльності, в першу чергу, є внутрішні мотиваційні стимули та мотивації людини. Однак у масштабі конкретного виду волонтерства, чи акції, чи іншого організаційного заходу, де вагома частина роботи та відповідальності залежить від волонтерів, волонтерська діяльність починає набувати рис соціального руху. Саме на цьому етапі створюється можливість досліджувати волонтерство не тільки з позицій психологічних мотиваційних чинників окремих індивідів, але як цілісний

рух, у якому громадська думка та сукупність очікувань та побажань самих волонтерів утворюють суть та зміст волонтерської діяльності, від чого значною мірою залежать якість і успіх волонтерства під час проведення конкретного заходу.

Важливо пам'ятати, що волонтерство є діяльністю, яка здійснюється з власної волі людини. Власна воля людини є основою волонтерства [1, 6].

Тому залучення волонтерів до певного виду діяльності повинно відбуватися з врахуванням їх ставлення як до самої акції, так і їх бачення своїх ролі та місії у цьому процесі.

Крім позитивно настроєних внутрішніх мотиваційних стимулів, важливим елементом волонтерської діяльності є сам процес участі у такій діяльності, який передбачає рідкісні для повсякденності практики спілкування, перебування у нестандартних ситуаціях, набуття виняткового досвіду.

В залежності від сфери волонтерської діяльності можна простежити відмінності у мотиваційних стимулах майбутніх волонтерів.

В наш час окремого розвитку набуває розвиток волонтерської діяльності у сфері туризму. Туризм – важливий соціальний інститут, який посідає пріоритетне місце у суспільному та соціокультурному житті [3, 240]. Саме тому, на мій погляд, варто зосередити увагу на особливостях волонтерської діяльності у сфері туризму, залучивши до вивчення цієї діяльності методологічний апарат соціологічної науки.

У березні 2011 р. у Львівському інституті економіки і туризму було проведено соціологічне дослідження на тему *“Перспективи волонтерської діяльності з точки зору студентства Львівського інституту економіки і туризму”*. Під час підготовчого етапу соціологічного дослідження була розрахована вибіркова сукупність респондентів, що становила 286 осіб.

Розрахунок вибіркової сукупності проводився на основі врахування генеральної сукупності (кількості осіб, на яких поширюються узагальнені результати дослідження), в даному випадку студенти інституту. Оскільки станом на жовтень 2010 р. у ЛІЕТ навчалися 1199 осіб (бакалаври та спеціалісти), то для такої генеральної сукупності (N) оптимальний обсяг вибіркової сукупності (n) становить 286 респондентів. Варто зазначити, що до даного дослідження не були залучені студенти заочної форми навчання (через те, що більшість із них працевлаштовані, а, отже, мають менше вільного часу для здійснення волонтерської діяльності).

Відповідно до спеціальної таблиці (таблиця 1) встановлюємо, що для генеральної сукупності 1000 осіб (а в інституті навчаються 1199 осіб) обсяг вибіркової сукупності становить 286 респондентів. (Для 1500 – 316 респондентів, однак число 1199 варто заокруглити до 1000).

Залежність обсягу вибірки від обсягу генеральної сукупності за припустимої похибки 5% представлено у таблиці 1 [2, 181].

Таблиця 1.

Залежність обсягу вибірки від обсягу генеральної сукупності
за припустимої похибки 5%

700	800	900	1000	1500	2000	2500
255	267	277	286	316	333	345

Таблиця 2.

Визначення респондентів шляхом розрахунку кроку вибірки
на основі зведених списків груп

Групи³⁰ Групи одного з факультетів інституту / n=63

A 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
A 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						
B 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
A 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						
B 2	1	2	3	4	5	6	7	8												
A 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15					
A 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
B 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15					
A 7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A 8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
A 9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

30 У даній таблиці з метою анонімності назви груп не вказано, оскільки таблиця лише демонструє спосіб визначення кінцевих респондентів. Групи "А" та "Б" – це групи окремих напрямків навчання.

Кінцева кількість опитаних респондентів та зібраних заповнених анкет – 262, що на 24 респонденти менше від запланованої вибіркової сукупності. Проте 24 особи від генеральної сукупності 286 респондентів становить 8,4 %, що суттєво не впливає на результати відповідей у даному дослідженні.

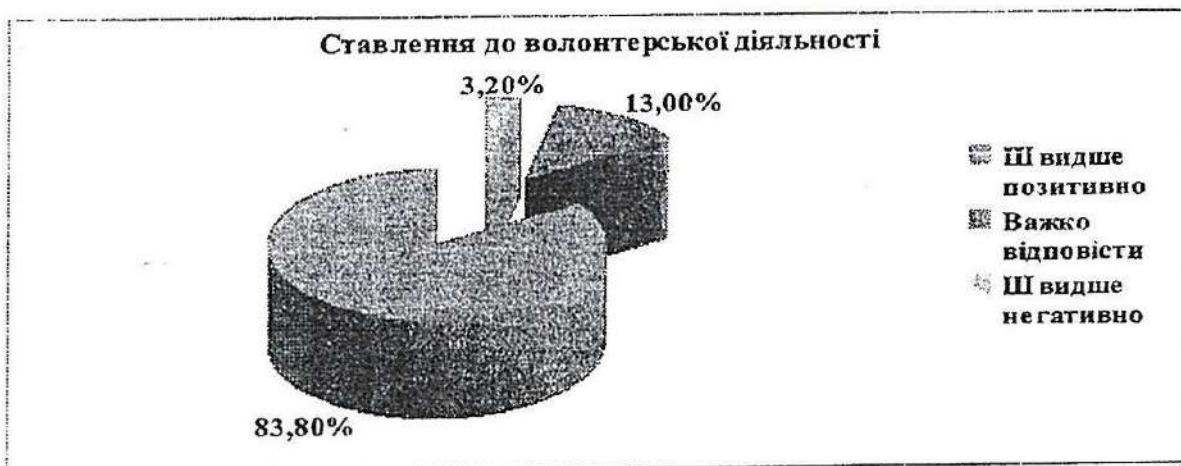
На перше питання анкети *“Як Ви ставитесь до волонтерської діяльності?”* дали відповідь 253 студенти (таблиця 3), серед яких 83,3 % обрали варіант відповіді *“Швидше позитивно”*, 13 % респондентів не визначились із відповіддю на дане питання і 3,2 % студентів відповіли, до волонтерської діяльності ставляться швидше негативно (діаграма 1).

Таблиця 3.

Відсоткові значення відповідей на питання про ставлення до волонтерської діяльності.

		Частота	%	Дійсні %	Нагромаджені %
Дійсні	Швидше позитивно	212	80,9	83,8	83,8
	Бажко відповісти	33	12,6	13,0	96,8
	Швидше негативно	8	3,1	3,2	100,0
	Разом	253	96,6	100,0	
Відсутні		9	3,4		
Разом		262	100,0		

Діаграма 1.

Друге питання анкети *“Позначте, будь ласка, Ваше відношення до волонтерської діяльності”* було сформульовано і поставлено з метою вивчення участі студентів у волонтерській діяльності в минулому, на даний час та стосовно перспектив на найближче майбутнє. Відповідно до результатів, представлених у таблиці 4, можемо зробити висновок про те,

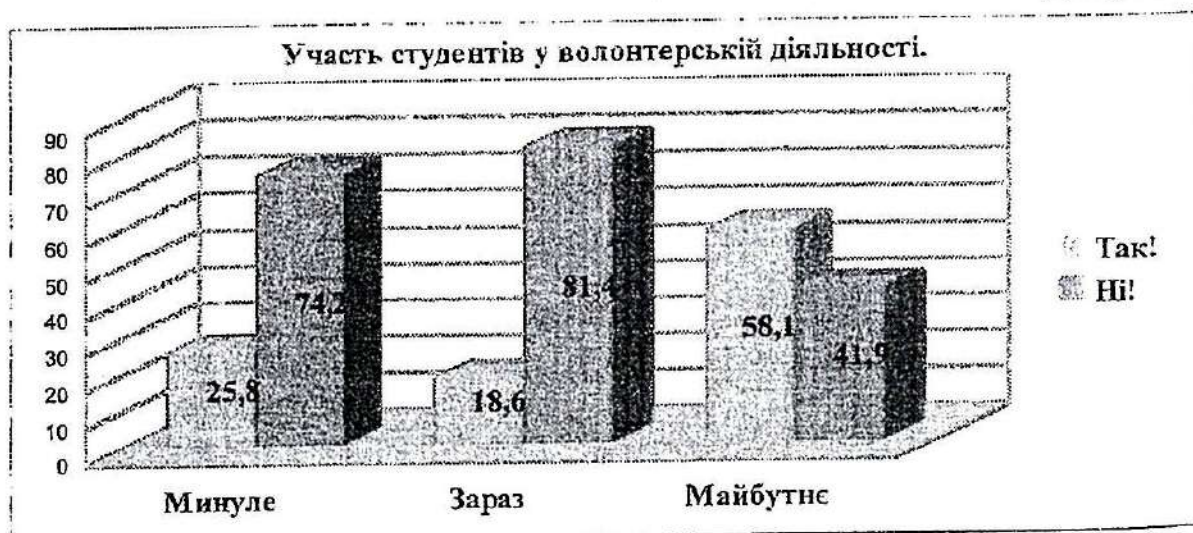
що досвід участі у волонтерській діяльності в минулому є у 25,8 % опитаних (58 осіб); під час проведення дослідження у волонтерській діяльності брали участь 18,6 % респондентів (41 особа); бажання брати участь у волонтерській діяльності у найближчому майбутньому виявили 58,1 % опитаних студентів (144) особи (діаграма 2).

Таблиця 4.

Участь студентів у волонтерській діяльності.

Участь у волонтерській діяльності в минулому.					
		Частота	%	Дійсні %	Нагромаджені %
Дійсні	Так!	58	22,1	25,8	25,8
	Ні!	167	63,7	74,2	100,0
	Разом	225	85,9	100,0	
Відсутні		37	14,1		
Разом		262	100,0		
Участь у волонтерській діяльності зараз.					
		Частота	%	Дійсні %	Нагромаджені %
Дійсні	Так!	41	15,6	18,6	18,6
	Ні!	179	68,3	81,4	100,0
	Разом	220	84,0	100,0	
Відсутні		42	16,0		
Разом		262	100,0		
Планую брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому.					
		Частота	%	Дійсні %	Нагромаджені %
Дійсні	Так!	144	55,0	58,1	58,1
	Ні!	104	39,7	41,9	100,0
	Разом	248	94,7	100,0	
Відсутні		14	5,3		
Разом		262	100,0		

Діаграма 2.

Можна припустити, що малий відсоток участі студентів у волонтерській діяльності під час проведення дослідження пояснюється тим, що значну частку власного часу студенти витрачають на навчання (це підтверджується різницею відсотків обрання варіанту відповіді "Так" стосовно минулого (25,8 %) та теперішнього часу (18,6 %)). Однак варто також відзначити позитивну динаміку, що стосується бажання студентів брати участь у волонтерській діяльності у найближчому майбутньому.

Що стосується вікового розподілу, що студенти що брали участь у даному дослідженні – це особи віком 17–21 рік (90 % опитаних) (діаграма 3).

Діаграма 3.

Опитуванням було охоплено всі три факультети інституту та студенти всіх п'яти курсів (таблиця 5).

Таблиця 5.

Курс навчання.

	Курс навчання	Частота	%	Дійсні %	Нагромаджені %
Дійсні	I	55	21,0	21,0	21,0
	II	45	17,2	17,2	38,2
	III	57	21,8	21,8	59,9
	IV	64	24,4	24,4	84,4
	V	41	15,6	15,6	100,0
	Разом	262	100,0	100,0	

Як зображено на діаграмі 4, розподіл опитаних за курсами був майже рівномірним. Серед опитаних представниками першого курсу були 21% (55 осіб), другого – 17,2% (45 респондентів), третього – 21,8% (57 осіб), четвертого 24,4% (64 студенти), п'ятого – 15,6% (41 особа).

Діаграма 4.

З врахуванням напрямку підготовки розподіл опитаних студентів зображено на діаграмі 5.

Діаграма 5.

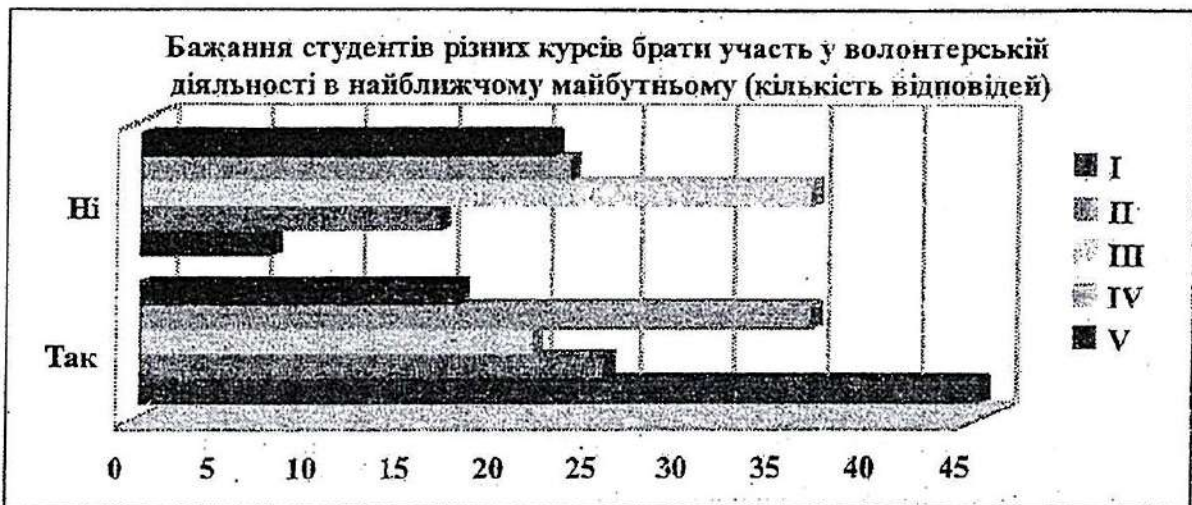
Порівнявши відповіді студентів стосовно питання планування участі у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому з курсами навчання респондентів, отримаємо таблицю 6 та діаграму 6.

Таблиця 6.

Бажання студентів різних курсів брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому (кількість відповідей)

Планую брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому						
	Курс навчання					Разом
	I	II	III	IV	V	
Так!	45	25	21	36	17	144
Ні!	7	16	36	23	22	104
Разом	52	41	57	59	39	248

Діаграма 6.

Як бачимо з діаграми 6, найбільша кількість бажаючих брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому навчається на першому курсі інституту. Цікаво, що значна кількість студентів третього курсу не виявили бажання займатися волонтерською діяльністю.

Якщо порівняти відповідь на питання щодо майбутньої участі у волонтерській діяльності з напрямом підготовки студентів, отримаємо таблицю 7 та діаграму 7.

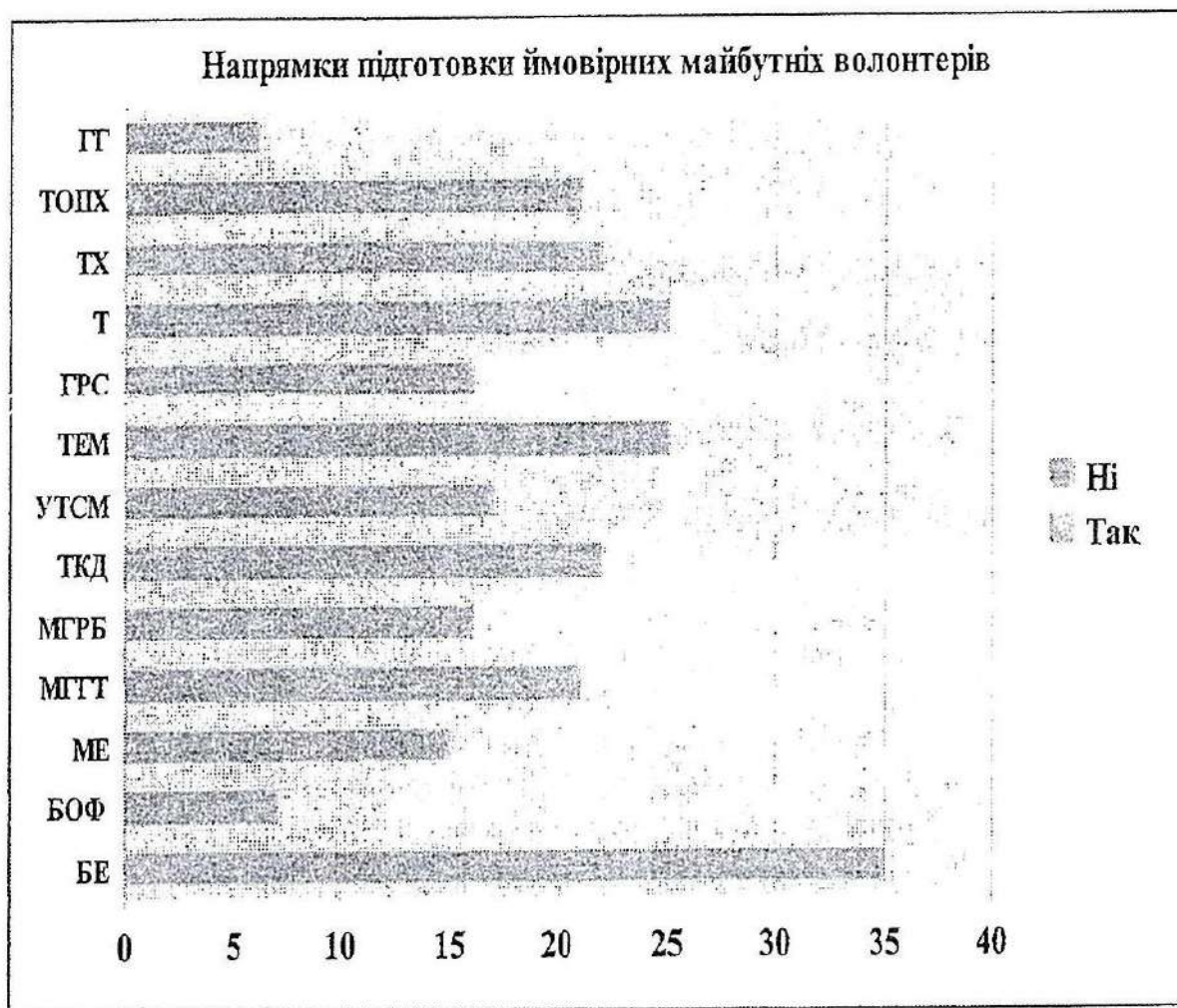
Таблиця 7.

Напрямки підготовки ймовірних майбутніх волонтерів

Напрямок підготовки	Планую брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому		Разом
	Так!	Ні!	
БЕ	18	17	35
БОФ	5	2	7
МЕ	6	9	15
МГГТ	17	4	21
МГРБ	12	4	16
ТКД	9	13	22
УТСМ	7	10	17

ТЕМ	11	14	25
ГРС	9	7	16
Т	21	4	25
ТХ	19	3	22
ТОПХ	7	14	21
ГГ	3	3	6
Разом	144	104	248

Діаграма 7.

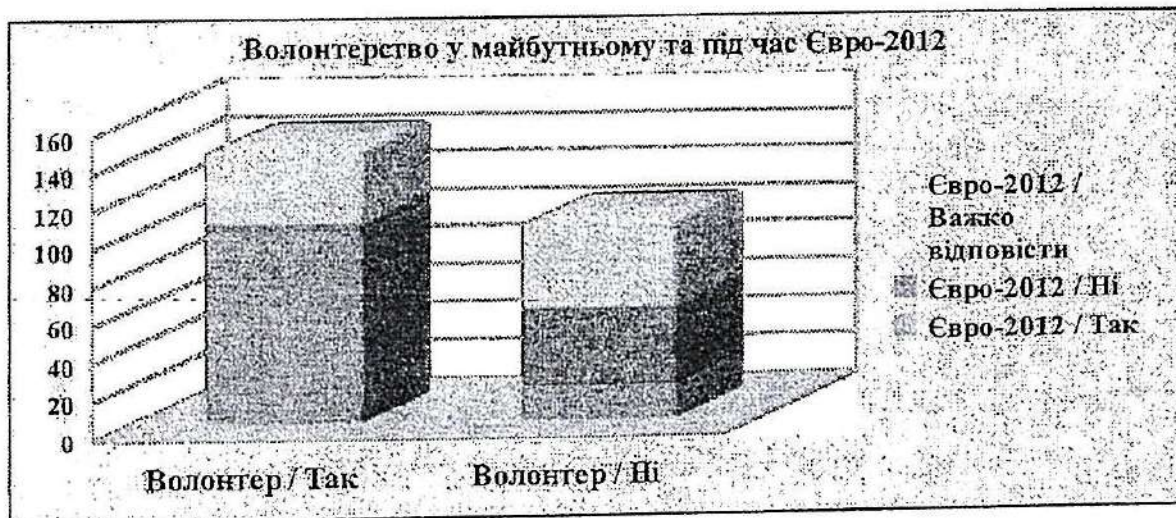
Як бачимо з діаграми 7, серед напрямів підготовки найбільша кількість бажаючих брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому представлена студентами груп ТХ, Т, МГГТ, МГРБ, БОФ (оскільки у цих групах найменше відповідей "Ні").

При порівнянні питань про бажання брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому та питання щодо волонтерства під час проведення чемпіонату "Євро-2012" отримано таблицю 8 (101 респондент дав відповіді "Так" на обидва питання) та діаграму 8.

Таблиця 8.

	Чи бажаєте Ви брати участь у волонтерській діяльності під час проведення чемпіонату "Євро-2012" у Львові?			Разом
Планую брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому	Так!	Ні!	Важко відповісти	
Так!	101	4	39	144
Ні!	18	41	45	104
<i>Разом</i>	119	45	84	248

Діаграма 8.

Як представлено на діаграмі 8, особи, які не виявили бажання брати участь у волонтерській діяльності в найближчому майбутньому не мають бажання бути залученими до волонтерства і під час проведення чемпіонату "Євро-2012". Однак серед осіб, які хочуть брати участь у волонтерській діяльності в майбутньому значна частина тих, хто обрав варіант відповіді "Важко відповісти" на питання щодо Євро-2012.

Представлені у цій статті дані є лише частиною результатів соціологічного дослідження, більшість з яких і зараз перебуває на опрацюванні. Проте саме із цих діаграм і таблиць можемо зробити первинні висновки щодо позитивного ставлення студентів до участі у волонтерській діяльності.

Список використаної літератури:

1. Дибайло В., Малеріус Ш., Гривняк Л., Бартоломеюссен С. Розширення можливостей недержавних організацій через залучення волонтерів та створення мереж / В. Дибайло, Ш. Малеріус, Л. Гривняк, С. Бартоломеюссен. К., 2004. – 98 с.
2. Паніотто В. І., Масименко В. С., Харченко Н. М. Статистичний аналіз соціологічних даних / В. І. Паніотто, В. С. Максименко, Н. М. Харченко. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2004. – 270 с.
3. Скуратівський В., Трощинський В., Чукут С. Гуманітарна політика в Україні : Навч. посіб / В. Скуратівський, В. Трощинський, С. Чукут. – К. : Вид-во УАДУ; Вид-во “Міленіум”, 2002. – 262 с.

Matviychuk T. D.

PERSPECTIVES OF VOLUNTEER ACTIVITY FROM LVIV INSTITUTE OF ECONOMY AND TOURISM STUDENT'S VIEW POINT: SOCIOLOGICAL ASPECT

In the article results of sociological survey are presented. The purpose of this survey was to examine the student attitudes to volunteer activity. N=1199, n=262.

Keywords: sociological study, sampling, volunteer activities, volunteer...

Резолюція
Міжнародної науково-практичної конференції
11-12 травня 2011 р. (м. Львів, Україна)
«Стан, основні завдання і проблеми
підприємств туристичної індустрії
напередодні Євро-2012 в Польщі і Україні
(із врахуванням досвіду Швейцарії)»

Міжнародна науково-практична конференція «Основні завдання і проблеми підприємств туристичної індустрії напередодні чемпіонату Європи з футболу в Польщі і Україні у 2012 році (із врахуванням досвіду Швейцарії)» відбулася 11-12 травня 2011 р. у Львові на базі Львівського державного інституту економіки і туризму. Співorganizаторами заходу виступили Державна вища технічно-економічна школа ім. кс. Броніслава Маркевіча (м. Ярослав, Польща), Вища школа туризму і готельярства (м. Хур, Швейцарія) за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Управління розвитку туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації та Департаменту «Євро-2012» Львівської міської ради.

Мета конференції – обговорити, визначити і чітко окреслити основні завдання та проблеми, які стоять перед підприємствами туристичної індустрії напередодні проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу в Польщі і Україні у 2012 році.

У роботі конференції взяли участь науковці Львова, Ярослава, Хура, Києва, Запоріжжя, Тернополя, Івано-Франківська, а також представники органів влади, громадських організацій та туристичних фірм – всього 41 учасник.

Згідно регламенту роботи конференція відбувалася в режимі пленарного засідання, на якому було заслухано понад 21 доповідь. З них – три доповіді представлено з Швейцарії, сім доповідей – з Польщі та більше десяти доповідей – з України.

Доповіді учасників висвітлювали широке коло питань, серед яких особливий акцент звернено на оцінку виконання будівельних робіт, їх значного обсягу, сучасного стану туристичної галузі та готельно-ресторанного сервісу, висвітлення та можливості використання культурно-історичних та туристичних ресурсів Польщі та України, а також проблему реалізації послуг і гостинності в місцях проживання, харчування, відпочинку уболівальників та гостей на час проведення Євро-2012 в Україні та Польщі згідно вимог УЄФА та під кутом зору досвіду Швейцарії.

Особливе місце у доповідях учасників конференції було відведено завданням, умовам і критеріям якісного приготування фахівців туристичної галузі, готельного та ресторанного секторів, які стоять перед вищими навчальними закладами України та Польщі напередодні проведення Євро-2012.